

Den Haag

KWALITEITSVERBETERING & VERGROENING WIJKPARK TRANSVAAL - VO

Werk met werkproject WarmtelinQ, 13 Mei 2024

Inleiding

In 2024 en 2025 wordt door Gasunie de WarmtelinQ aangelegd door Den Haag. Dit is een leiding die restwarmte vanuit Rotterdam naar Den Haag gaat brengen. De wijk Transvaal ondervindt veel overlast van de werkzaamheden in de vorm van geluidsoverlast en wegopbrekingen. Het Wijkpark Transvaal is aangewezen als project om iets terug te doen voor de omgeving. Het Wijkpark Transvaal ligt op het traject van de WarmtelinQ en wordt diagonaal doorsneden met een bouwplaats van zo'n 15-20 meter breed. Daarom wordt het Wijkpark aangepakt als een werk-met-werk project in samenwerking met Gasunie.

Het wijkpark is in 2005 aangelegd en wordt zeer intensief gebruikt. De verharding en de speeltoestellen zijn aan vernieuwing toe. Daarnaast laten de klimaatkaarten van Den Haag zien dat het op zomerse dagen 50 graden Celsius kan worden in het wijkpark. Door groen, bomen en schaduw toe te voegen en de betontegels te vervangen door halfverharding wordt de hittestress tegengegaan en krijgt de plek een meer parkachtige uitstraling.

Huidige situatie

Huidige situatie

De geschiedenis van het wijkpark begint in 1971, wanneer raadsleden pleitten voor de aanleg van een park (ter compensatie van vervuilde grond) naast de (dan toekomstige) stadsboerderij 'De Woelige Stal' - geopend in 1973. In 1981 ligt een plan klaar dat betekent dat 400 woningen gesloopt dienen te worden. In 1985 wordt door de belangengroep bewoners en gemeente een convenant gesloten tot aanleg van het park. In 1991 wordt 1 hectare park aangelegd. Met de aanleg van de rest van het park wordt in 2004 begonnen. Het park wordt geopend in 2005. Het wijkpark Transvaal is 3,5 hectare groot, vanuit de gedachte groot genoeg voor het maken van riante ruimte, veel activiteiten en veel mensen. Maar ook niet te groot om onoverzichtelijk en onveilig te worden. In samenspraak met bewoners is destijds gekozen voor een zogenaamd doe-park zonder kwetsbare bloemen en heesters. Een park gemaakt van robuuste materialen, veel verharding, maar ook veel grote bomen. Het is een park met drie hoofdfuncties - sport, spel en stadsboerderij - met daartussen twee belangrijke wandelroutes die het park met de wijk en de markt verbinden. De functies hebben riante maten gekregen met veel overloop, flexibiliteit en randgebruik.

Wijkpark Transvaal is een park met een eenvoudige, robuuste inrichting. Kenmerkend zijn de gebogen lijnen, warme kleuren, veel bomen en golvende gazons. Met name in de groene scheggen komt dit goed tot uiting: betonnen zitranden omsluiten opgetilde en gebolde grasvlakken met bomen. De warme kleuren komen onder meer tot uiting in de zandkleurige tegels en het rode sportplein. Ongeveer tweehonderd bomen zorgen voor een groen kader. Het sportplein is open en flexibel ingericht. De loper tussen de Paul Krugerlaan en de Haagse Markt vormt de slagader van het park en wordt geflankeerd door bomenrijen, watertafels en een bijzonder bestratingspatroon.

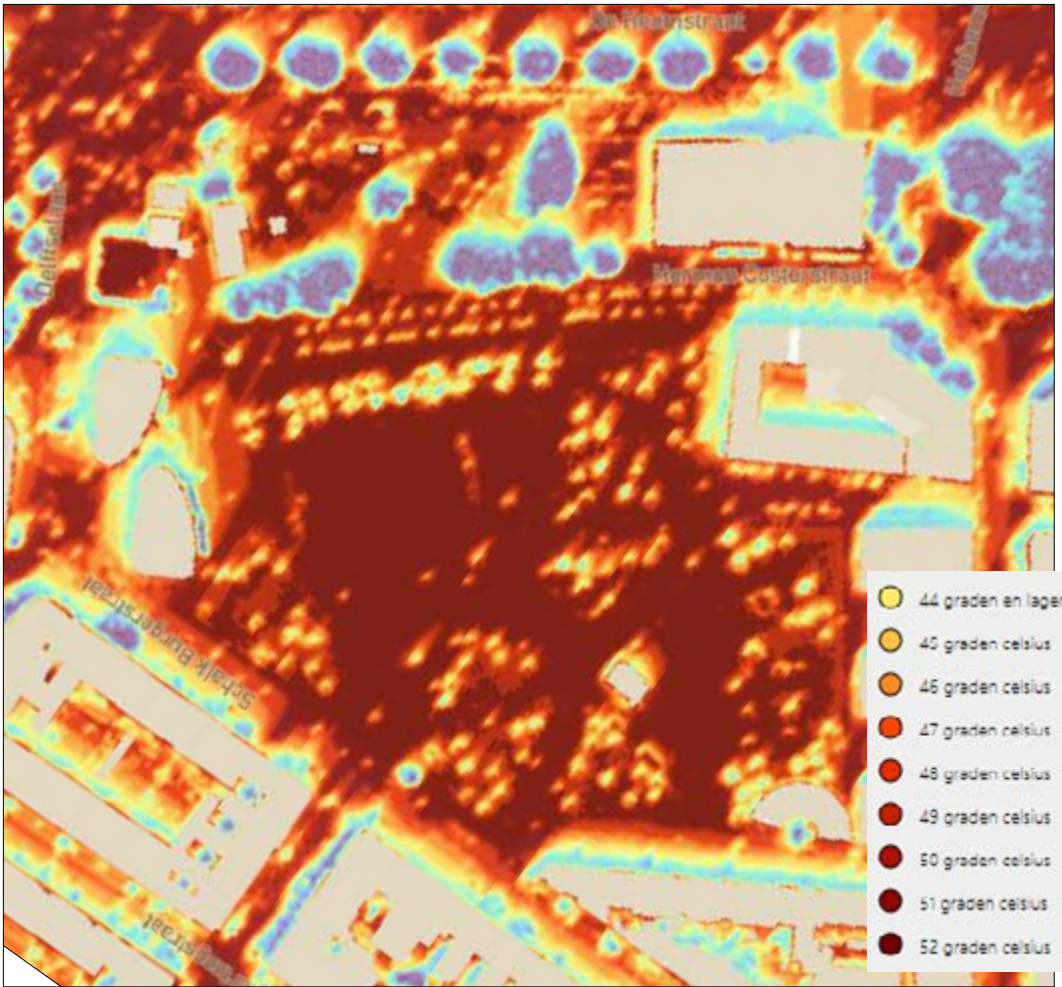
Het wijkpark wordt intensief gebruikt door zeer uiteenlopende groepen mensen. Het is een belangrijke plek in de wijk waar mensen elkaar ontmoeten. Er worden het hele jaar door evenementen gehouden en er wordt gesport en gespeeld.

De verharding en de speeltoestellen zijn bijna 20 jaar oud en door het intensieve gebruik hard aan vernieuwing toe.

De klimaatkaarten van Den Haag laten zien dat het op zomerse dagen 50 graden Celsius kan worden in het wijkpark, met name op het sportveld en in de speeltuin Haagse Hopjes kan de temperatuur oplopen.

Tracé WarmtelinQ & projectgrens

Gevoelstemperatuur

boomeiland met zitrand
- robuuste vormgeving

vergrijsd bestratingsmateriaal en -patroon,
verslechterde kwaliteit Magnolia's op hoofdlooproute
- intensief gebruik

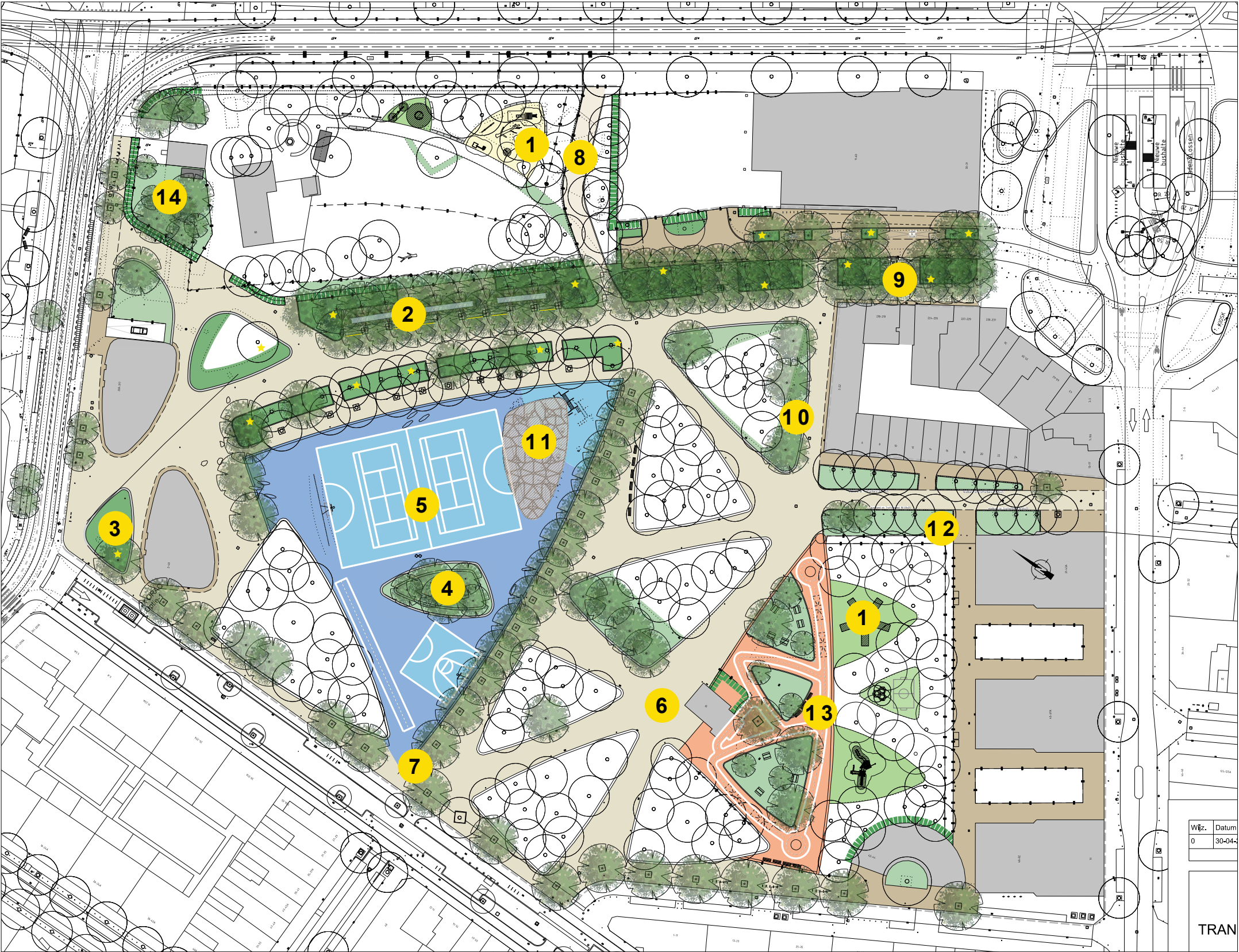
ruimte voor activiteiten centrale sportveld
- hitte eiland

Plantoelichting Voorontwerp

Doelstelling van de gemeente is om het wijkpark klimaat-adaptiever en groener te maken met meer biodiversiteit. Een en ander mét behoud van voldoende ruimte voor de verschillende doelgroepen. De vergroening van Wijkpark Transvaal is daarnaast een mogelijkheid om iets terug te doen voor de omgeving, als compensatie voor de overlast die wordt veroorzaakt door de aanleg van de WarmtelinQ. De Vergroening Wijkpark Transvaal wordt als werkmets- met- werk project in samenwerking met Gasunie uitgevoerd.

De volgende ingrepen worden gedaan, die op de volgende pagina's worden toegelicht.

- 1 nieuwe speeltuin
- 2 zitplekken in de schaduw
- 3 nieuw verhoogd grasveld met zitplekken
- 4 zitplekken in de schaduw
- 5 nieuw sportveld
- 6 tegels vervangen door zachter pad
- 7 nieuwe bomen voor schaduw
- 8 nieuwe doorgang naar de tramhalte
- 9 grote bomen langs wandelroute
- 10 bestaande groenvlakken vergroten
- 11 overkapping voor schaduw (cool spot)
- 12 nieuwe plantvakken
- 13 route voor fietsjes
- 14 uitbreiding stadsboerderij

Wfz. Datum
0 30-04-

TRAN

Voorontwerp

Ingrepen

Groen

De huidige beplanting in het wijkpark Transvaal is strak, maar relatief eentonig: gebolde grasvlakken met eiken en - langs de hoofdroute - een rij magnolia's.

De Magnolia's hebben nauwelijks ecologische waarde en geven weinig schaduw. In de stadsboerderij staan een aantal volwassen bomen. Voorjaarsbollen zijn incidenteel aanwezig in de grasheuvels.

De belangrijkste gemeentelijke doelstellingen voor het project zijn het park klimaat-adaptiever maken en de biodiversiteit vergroten. Door bomen en groen toe te voegen wordt regenwater langer vastgehouden. Ook levert dit meer schaduw, wat hittestress tegengaat. Dit komt ten goede van de leefbaarheid van het wijkpark en zijn omgeving.

Typologieën

Het versterken van de beplantingsstructuur met ca 15% speelt een belangrijke rol in de transitie van plein naar park. De volgende typologieën bewerkstelligen dit voor wijkpark Transvaal:

- Hoofdallee (bomen en plantvakken);
- Bomenrijen/lanen;
- Boomclusters, met enkele accenten;
- Heestervakken met gelaagdheid;
- Hagen;
- Klimplanten;
- Bollen en kruiden.

In totaal komen er ca. 75 extra bomen ten opzichte van de huidige situatie en 3.560 m² extra groen. Dit is een toename groen van ca 15%. Waar mogelijk wordt gekozen voor bomen van eerste grootte. Bij de keuze voor groen en bomen wordt uitgegaan van zo veel mogelijk inheemse soorten, die bijdragen aan de biodiversiteit. Ter plaatse van de speelplekken worden bloesembomen geplant en bij de uitbreiding van de stadsboerderij komen bomen en struiken met fruit. Bovendien worden alle nieuwe bomen voorzien van een goede groeiplaats.

Magnolia's

De 41 magnolia's die langs de hoofdroute staan hebben weinig ecologische waarde en geven weinig schaduw. Oorspronkelijk ging het om 48 bomen. Waarvan 6 bomen inmiddels gekapt zijn vanwege de werkzaamheden rondom WarmteLinq en één standplaats is leeg (boom is uitgevallen).

Uit een boom-opname blijkt dat de staat van deze bomen matig tot slecht is, met een restlevensduur van 10 tot 15 jaar. De magnolia's hebben al een (sterk) verminderde conditie waardoor verplanten ten zeerste wordt afgeraden. Concluderend, het heeft geen zin om te investeren in de bestaande magnolia's. We stellen voor om alle Magnolia's te vervangen door inheemse soorten als Carpinus of Alnus. Hierdoor zal de hoofdwandelroute door het park in de toekomst veel meer kroonoppervlak

krijgen en voor meer verkoeling en biodiversiteit in het wijkpark zorgen.

Toekomstige situatie groen

toename verhoogde groenvakken ca 930 m²

toename lage groenvakken & weide ca 2.630 m²

nieuwe bomen ca 123 stuks
(inclusief vervangen Magnolia's door inheemse bomen)

Aanpassingen Stadsboerderij, de Woelige Stal

Het tankstation op de hoek van de Delftselaan is verwijderd. Hierdoor kan de entree aan deze zijde van het wijkpark groener en meer uitnodigend worden gemaakt. De stadsboerderij krijgt aan deze zijde een extra weide met noten- en fruitbomen.

Nieuwe entree ter plaatse van de toekomstige tramhalte. Aan de Heemstraat wordt in de toekomst een nieuwe gecombineerde tramhalte gerealiseerd (project tramlijn 6). Aan de zijde van deze tramhalte worden een nieuwe entree naar het wijkpark gemaakt. Dit gebeurt door een deel van het terrein van de stadsboerderij te gebruiken.

Materialisatie

Er wordt voorgesteld om de verharding in het gehele park (exclusief de stadsboerderij) te vervangen door lichtkleurige halfverharding. Dit geeft een parkachtige uitstraling en draagt bij in het tegengaan van hittestress. Er wordt voor een "hardere" variant gekozen in verband met toegankelijkheid. Rond de bomen wordt voor een meer waterdoorlatende variant gekozen, wat bijdraagt in het opvangen van regenwater en een positief effect heeft op de boomwortels.

Bij bebouwing (entrees van gebouwen en winkels) en inritten van parkeergarages zal een overgang gemaakt worden door een ca 80 cm brede strook van klinkerverharding in dezelfde kleurstelling als de halfverharding. Aan de randen van het park vindt opsluiting plaats door middel van een trottoirband.

De speeltuin bij de Haagse Hopjes worden voorzien van een nieuwe kunstgras ondergrond. De speeltuin bij de Woelige Stal wordt deels voorzien van zand. Het sportveld krijgt een nieuwe toplaag van asfalt, voorzien van een blauwe coating die goed te reinigen is na evenementen.

Verlichting

De openbare verlichting van wijkpark Transvaal (basis verlichting) wordt voorzien van LED verlichting. Met dit type basis licht wordt de kleurechtheid benadrukt en is er betere gezichtsherkenning (eis politie). Er wordt sfeerverlichting toegevoegd langs de hoofdwandelroute door het wijkpark, die loopt

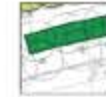
Hoofdallee

Bomenrij/laan

Bloesembomen

Heestervakken met gelaagdheid

Hagen

Klimplanten

Bollen en kruiden

Hoofdopzet groenplan

Bollen en kruiden in voorjaar en vroege zomer

Bomenallee met 1e grootte bomen

Kleuraccenten bij de entrees van het park

Lage, bodembedekkende heesters met solitaire heesters als accenten

Gebruik boomeilanden, toegankelijkheid met treden

Doornloze bramenstruiken bij de stadsboerderij

Gemengde haag ter uitbreiding van de bestaande haag

Bloesem in het voorjaar als accenten in het park

Plukfruit bij de stadsboerderij ter educatie

vanaf de Paul Krugerlaan naar het Hobbemaplein. Dit gebeurt door een aantal boomkronen, bij de hoofdentrees en langs de route aan te lichten met grondspots. Daarnaast worden een aantal zitelementen langs deze route aangelicht door middel van LED strips, die van kleur kunnen veranderen, bijvoorbeeld op feestdagen of evenementen.

Cool spot / schaduwdek

Uit de participatie is naar voren gekomen dat er behoefte is aan een verblijfplek nabij de sportvelden. Door een 'cool spot' (schaduwdek) te maken nabij de calisthenics op het sportveld ontstaat hier een prettige sport- en ontmoetingsplek in de schaduw. Door plaatselijk schaduw toe te voegen warmt het gehele sportveld minder snel op. Hierdoor wordt het sportveld ook op warme dagen beter bruikbaar. Bovendien kan de 'cool spot' een mooie eyecatcher zijn in het wijkpark. De haalbaarheid en de vorm van het schaduwdek worden de komende tijd verder onderzocht.

Dunea watertappunt

Het toevoegen van een drinkwaterpunt is een duidelijke wens die naar voren is gekomen uit de participatie. In het voorontwerp wordt een Dunea watertappunt voorgesteld op het 'kruispunt' van hoofdrichtingen in het Wijkpark. Waar de hoofdwandelroute kruist met de route van tram naar wijk. Dit is vlakbij het sport- en evenementenveld waar op warme dagen drinkwater welkom is. Een tweede Dunea watertappunt is voorgesteld bij de speeltuin bij de Woelige Stal. Over de watertappunten wordt in de komende tijd nader afgestemd met Dunea.

Watertafels

Het weer in werking stellen van de aanwezige watertafels is een duidelijke wens die naar voren is gekomen uit de participatie. Deze zijn vanwege gezondheidsrisico's uitgeschakeld. Op dit moment wordt onderzocht of het mogelijk is om het filtersysteem aan te passen, waardoor de kwaliteit van het water op orde kan blijven. Ten tijde van de vaststelling van het voorontwerp zal hier duidelijkheid over zijn.

Openbaar toilet

Het toevoegen van een openbaar toilet in het wijkpark is een duidelijke wens die naar voren is gekomen uit de participatie. In het ontwerp is ruimte gereserveerd nabij de Woelige Stal. Er loopt binnen de gemeente Den Haag een apart programma voor de realisatie van openbare toiletten. De locatie Wijkpark Transvaal wordt opgenomen in de lijst met gewenste locaties voor een openbaar toilet.

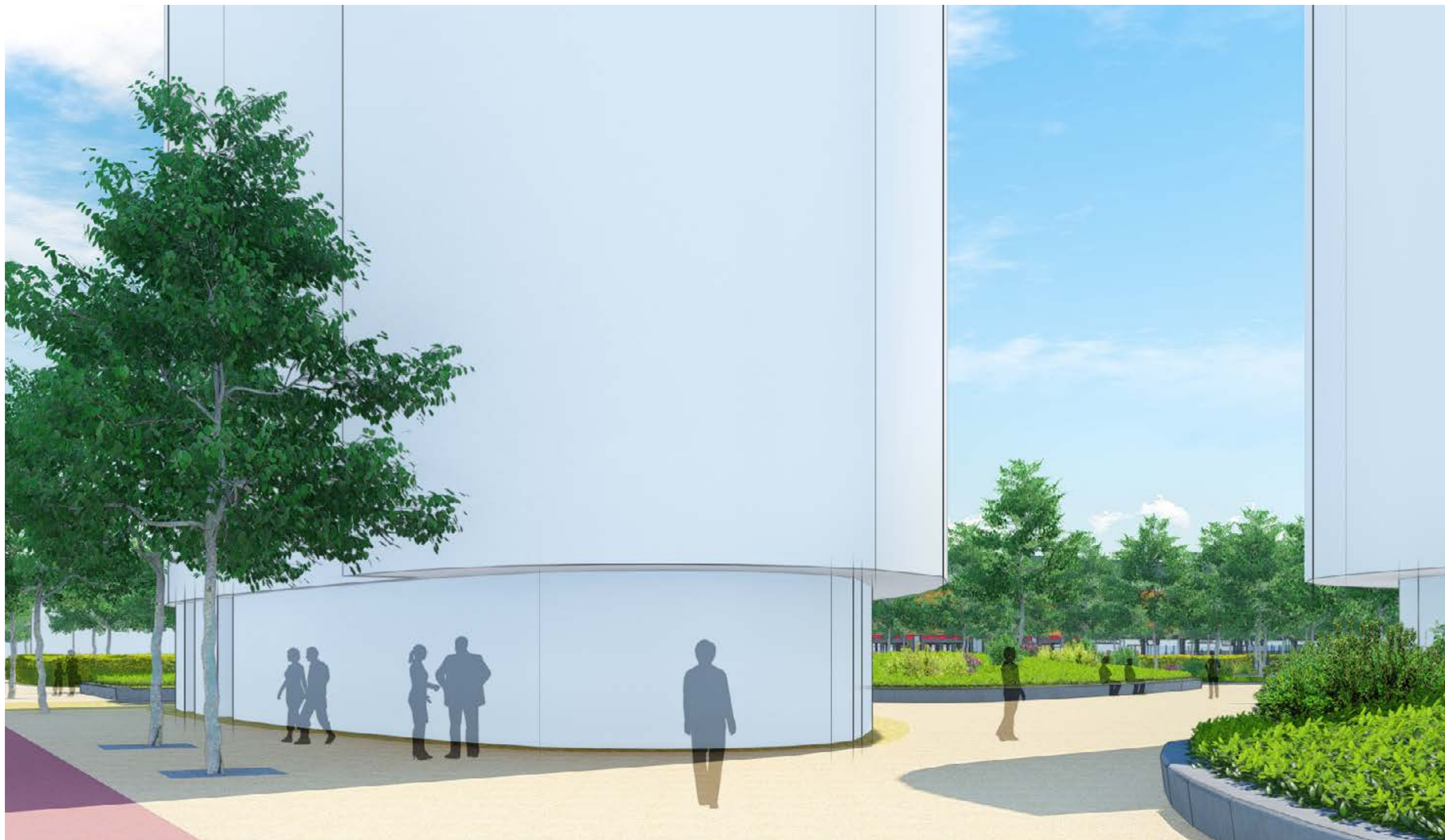
Parkeren

De vergroening Wijkpark Transvaal heeft geen gevolgen voor parkeren.

Sport, Spel & Evenementen

Speeltuin bij de Woelige Stal (0-6 jaar)

De inrichting van de speelplek 0-6 jaar is ingevuld naar aanleiding van de uitkomsten van participatie oktober 2023 en april 2024. Ook hebben gesprekken plaats gevonden met de stadsboerderij.

Kinderen en hun ouders uit de leeftijdsgroep 0-6 jaar waarderen nu vooral het draaitoestel, wipement en de klimboom. Als nieuw speelelement zien ze graag een combinatietoestel waarop klimmen en glijden mogelijk is, evenals spelen met water. Op zelf gemaakt tekeningen kwam vooral een glijbaan terug. Ouders gaven aan dat met name de wat oudere kinderen vanaf 5/6 jaar te weinig uitdaging hadden op deze speelplek.

De stadsboerderij gaf aan juist het natuurlijk spelen met zand en water te willen stimuleren en ziet graag de sensorische (muziek)instrumenten en de evenwichtsbalk behouden. Ook vragen ze aandacht voor mindervalide kinderen.

In april 2024 kon uit twee varianten gekozen worden. Hiernaast is de meest gekozen variant weergegeven. Deze zal verder uitgewerkt worden. De speeltuin krijgt een natuurlijker uitstraling. Er wordt meer ingezet op spelen met zand en indien mogelijk water. Zoveel mogelijk objecten worden hergebruikt: de sensorische elementen, klimboom en de zwerfkeien. Ook inclusief spelen is zoveel als mogelijk meegenomen.

Natuurlijk spelen 0-6 jaar - meerdere losse speelobjecten

graafmachine

inclusief draaitoestel

combinatietoestel met glijbaan

evenwichtsbalk & sensorische elementen(bestaand)

vierpersoons wipement

water/zand tafel - modderkeuken

Speeltuin bij Haagse Hopjes (6-12 jaar)

De inrichting van deze speelplek 6-12 jaar is ingevuld naar aanleiding van de uitkomsten van de participatie oktober 2023 en april 2024. Ook hebben gesprekken plaats gevonden met stichting Haags Hopjes en Wezijn Transvaal'.

Kinderen uit de leeftijdscategorie 6-12 jaar zien graag een groot combinatietoestel terugkomen en zien het verkeersparcours graag behouden. De spelletjes op het asfalt lijken niet echt gewaardeerd. Als nieuwe toevoeging zien ze het liefst een klimtoestel en kabelbaan. De meest getekende ideeën zijn voetballen, glijden en schommelen.

Kunstgras als ondergrond heeft de voorkeur.

Haags Hopje geeft aan dat dit ook een plek is voor vooral vrouwen met kinderen. Vraag is of de groene grasheuvels niet ook veel meer gebruikt kunnen worden voor zitten, liggen en picknicken. De heuvels lijken nu niet toegankelijk door 'rugleuning' bij de zitbanden. De 'rugleuning' zijn niet comfortabel en schermen af.

In april 2024 kon uit twee varianten gekozen worden. Hiernaast is de meest gekozen variant weergegeven. Deze zal verder uitgewerkt worden.

Het parcours is ingevuld volgens het 'Groen tenzij' principe. De speeltuin en het parcours worden voorzien van meer schaduw. Groene eilanden, in de driehoekige vormtaal van het park, zijn in het parcours gelegd met bomen en gras. Er zijn mogelijkheden gecreëerd om het verblijf te veraangenamen door banken toe te voegen langs het parcours en picknickplekken onder de bomen (ook voor mindervalide). Het parcours watert af richting het groen en de groenvakken zijn opgesloten door wadibanden zodat het gras niet kapotgereden wordt. Inclusief spelen is zoveel mogelijk meegenomen.

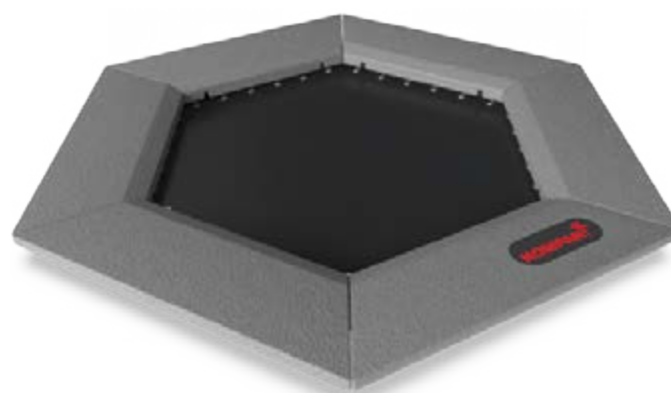
combinatietoestel

Pannaveld

schommelen

trampoline

Spelen in het groen 6-12 jaar variant 1- Combinatietoestel

Sportveld (jongeren / 12+)

De inrichting van deze speelplek is ingevuld naar aanleiding van de uitkomsten participatie oktober 2023 en april 2024. Ook hebben gesprekken plaats gevonden met de Kraijcek foundation en Sportcoaches van de gemeente Den Haag.

Jongeren vanaf 12 jaar vinden dat het voetbalveld, de calisthenics en het basketbalveld moeten blijven en dat de pingpongtafel weg kan. Als een toevoeging zien ze graag een kleurrijke sportvloer en/of een klimmuur & run track. Sportcoaches geven aan dat 3 tegen 3 basketbal ook erg populair is.

In april 2024 kon uit twee varianten gekozen worden. Hiernaast is de meest gekozen variant weergegeven. Deze zal verder uitgewerkt worden. Het grote evenementen veld krijgt een onderverdeling in 3 ruimten. Een grote ruimte en twee kleinere. De grote en de kleine ruimte worden gescheiden door een nieuw driehoekig boomeiland in de vormtaal van het park. En een derde ruimte gecreëerd door een cool spot ook in de driehoekige vormtaal van het park. Evenementen voor 3000 man blijven nog steeds mogelijk op de grote ruimte waar tevens ruimte is voor voetbal, tennis en basketbal. De velden worden aangegeven met witte thermoplast belijning.

Het bestaande basketbal wordt 3 tegen 3 straat basketbal en wordt richting de bomenrij geschoven zodat de basket in de schaduw en verkoeling van de bomenrij ligt. Aan de kopse kanten van het voetbalveld komen nieuwe ballenvangers. Een extra basket wordt toegevoegd aan een nieuwe ballenvanger, zo ontstaat extra overloop voor basketballen. Extra toevoeging is ook een runtrack.

Het calisthenics veld krijgt een duidelijke plek, een eigen 'ruimte' onder de cool spot, die verkoelende schaduw geeft op hete dagen. Ook werpt deze cool spot extra schaduw bij een van de doelen op het voetbalveld, waardoor hier ook een bal getrapt kan worden in de schaduw. En er wordt hier extra ruimte gemaakt om te zitten in de schaduw.

sportveld 1 basiskleur

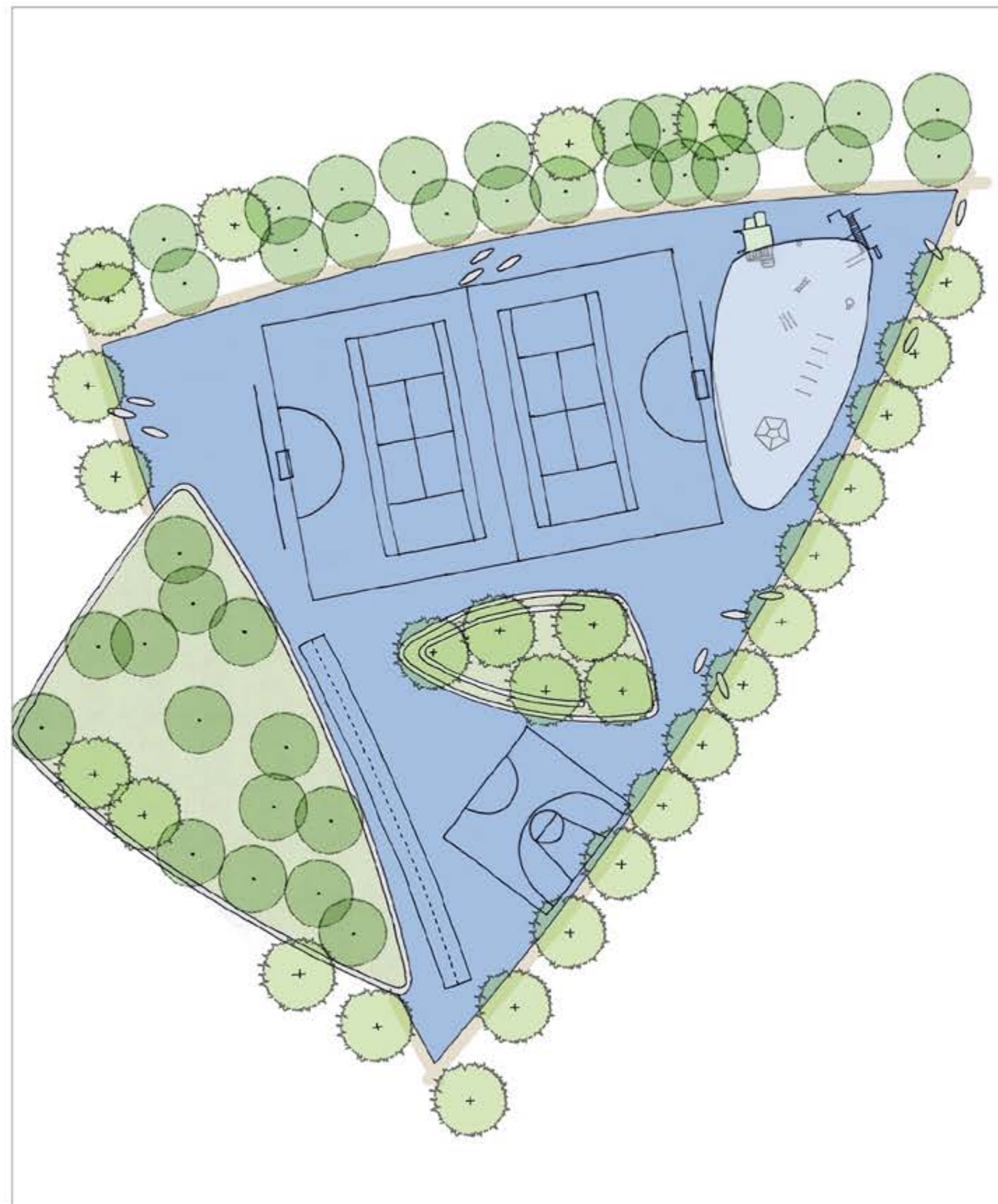
klimelement/boulder

calasthenics

40m track

Sport en spel > 12 jaar variant 1

